

หัวข้อวิทยานิพนธ์	พัฒนาการทางเศรษฐกิจลุ่มแม่น้ำบางปะกง พ.ศ. 2419-2475
ชื่อนักศึกษา	นางสาวศรัญญา คันธชาติพ
สาขาวิชา	ประวัติศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้
ภาควิชา	ประวัติศาสตร์
ปีการศึกษา	2540

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษาพัฒนาการทางเศรษฐกิจลุ่มแม่น้ำบางปะกง ระหว่าง พ.ศ. 2419-2475 ช่วงเวลาดังกล่าวเป็นระยะที่ภาวะการผลิตและการค้าข้าวขยายตัวอย่างมาก มีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ และสังคมในพื้นที่บริเวณนี้ คือ มีการพัฒนาจากเศรษฐกิจเพื่อยังชีพ (Subsistence economy) ของกลุ่มชนต่างๆ มาเป็นเศรษฐกิจเพื่อการค้า (Market economy) อย่างเห็นได้ชัดในช่วงที่ทำการศึกษา

พัฒนาการทางเศรษฐกิจของลุ่มแม่น้ำบางปะกง ก่อน พ.ศ. 2419 พบว่าลักษณะเศรษฐกิจส่วนใหญ่ของราษฎรก็ยังคงเป็นการผลิตเพียงเพื่อยังชีพและเสียดาซื้อขายเป็นส่วนใหญ่ แต่ในขณะเดียวกัน ก็เกิดการเปลี่ยนแปลงโดยถูกดึงเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจแบบตลาดในการแลกเปลี่ยนสินค้า แต่ก็ยังเป็นไปในระดับต่ำ วิถีชีวิตความเป็นอยู่ก็ยังคงเป็นแบบเดิม ขณะเดียวกันเศรษฐกิจเพื่อการค้าก็ได้ก่อตัวขึ้นในพื้นที่บางส่วนของลุ่มแม่น้ำบางปะกง คือ การผลิตอุตสาหกรรมน้ำตาลทรายในเขตเมืองฉะเชิงเทราและชลบุรี โดยพวกนายทุนที่เข้าไปลงทุนประกอบกิจการทั้งทางด้านการปลูกอ้อยและทำการผลิตน้ำตาล ตามความต้องการของตลาดทั้งภายนอกและภายในประเทศ ส่งผลให้เกิดการขยายตัวของระบบเจ้าภาษีนายอกร การขยายตัวของเงินตรา การแบ่งงานกันทำในกิจกรรมการผลิต ทำให้ระบบทุนนิยมก่อตัวขึ้น และเริ่มพัฒนาเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจเพื่อการค้ามากขึ้น ความเปลี่ยนแปลงเหล่านี้นับเป็นพื้นฐานสำคัญที่เอื้อต่อการพัฒนาเศรษฐกิจเข้าสู่ระบบทุนนิยม

การเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจข้าว ตั้งแต่ พ.ศ. 2419-2475 ในบริเวณลุ่มแม่น้ำบางปะกง นับว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง และการขยายตัวทางเศรษฐกิจของพื้นที่ในบริเวณนี้อย่างชัดเจน ทั้งการขยายตัวของชุมชนเนื่องมาจากการขยายพื้นที่ปลูกข้าว แรงงานอพยพที่ทำให้เกิดความหลากหลายทางด้านเชื้อชาติ วัฒนธรรม การค้าที่ขยายตัว ก่อให้เกิดชุมชนเมืองเพิ่มขึ้น รวมทั้งบทบาทของเงินตราที่เข้ามามีอิทธิพลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของชาวบ้าน กล่าวได้ว่าการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจข้าวใน พ.ศ. 2419-2475 ทำให้สภาพ

เศรษฐกิจของกลุ่มแม่น้ำบางปะกง มีลักษณะการผลิตเพื่อการค้าอย่างแท้จริง และในขณะที่เศรษฐกิจข้าวได้ ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมในบริเวณลุ่มแม่น้ำบางปะกง เศรษฐกิจน้ำตาลทราย ซึ่งเป็นสินค้าส่งออกสำคัญของลุ่มน้ำบางปะกง ที่มีพัฒนาการมาตั้งแต่สมัยต้นรัตนโกสินทร์ เริ่มเสื่อมลงและค่อยๆลดความสำคัญการผลิตลงเหลือเพียงพอสำหรับบริโภคภายในประเทศและส่งออกบ้างเป็นครั้งคราว เนื่องจากโรงงานที่ผลิตน้ำตาลเป็นโรงงานขนาดเล็กอาศัยแรงงานคนและสัตว์ ใช้เงินลงทุนไม่สูงนัก ผลผลิตจึงมีปริมาณไม่มาก ประกอบกับนโยบายของรัฐบาลที่ไม่ได้ส่งเสริมการขยายตัวของอุตสาหกรรมน้ำตาลทราย

ดังนั้นผลทางพัฒนาการทางเศรษฐกิจของกลุ่มแม่น้ำบางปะกงระหว่าง พ.ศ. 2419-2475 กล่าวได้ว่าทำให้พื้นที่ในบริเวณนี้เกิดการเติบโตของชุมชนเมือง การขยายตัวของการค้าภายในท้องถิ่น และความเสื่อมของอุตสาหกรรมในครัวเรือน รัฐมีรายได้จากภาษีอากรเพิ่มขึ้นจากการขยายตัวของการผลิตข้าว รวมทั้งสภาพสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นในพื้นที่บริเวณนี้ที่มีความหลากหลายและซับซ้อนในทางวัฒนธรรม จากการอพยพเข้ามาตั้งหลักแหล่งในการปลูกข้าวของกลุ่มชนต่างๆ รวมทั้งชาวจีนที่เข้ามา มีบทบาททางด้านแรงงาน ผู้ประกอบการผลิต และพ่อค้าในบริเวณลุ่มแม่น้ำบางปะกง

Thesis Title Economic Development of Bangpakong River Basin,
A.D. 1876-1932
Name Sarunya Khanthacheep
Concentration History of Southeast Asia
Department History
Academic Year 1997

ABSTRACT

This thesis is to study the economic development along the Bangpakong River basin during A.D. 1876-1932. Grain production including trade extremely increased during that period which caused the obvious changes in economy and society of this various community area from subsistence economy to market economy.

Before the year 1976, most of the economic development of the citizens living along the Bangpakong River basin was found just for sustenance and payment of tax. However, there was gradually change to marketing system ,in the other words, exchanging for goods but in a low level. The way of life was still not changed ; whereas , market economy was initiated in some areas of the Bangpakong River basin, that is, sugar manufacturing in Chachemngsao and Chonburi by the capitalsts. They invested both in sugar cane agriculture and sugar manufacture responding to the demand of domestic and international markets. This investment brought about the expansion of tax farmer system, currency, as well as the devision of labour in producing process. The capitalism was initiated and developed to market economic more and more. These alterations were the prominent basis to encourage the growth of capitalism.

The modification of grain trading during A.D. 1876-1932 along the Bangpakong River basin was the vital factor which caused the change and the economic expansion in this area, the increasing number of communities due to enlarging agricultural areas, the various of nationalities and cultures of the labors, the growth of marketing and number of city communities as well as the influence of currency on people's way of llfe.

The modification of grain trading during A.D. 1876-1932 was accounted for the market economy of the Bangpakong River basin . As the grain trading brought about the change both in economy and society, sugar - the important export of the Bangpakong River, was falling to produce only for sufficient consumption in domestic and export occasionally. The small size of factory, the using of man and animal labour, the low investment including non-support from the government caused the falling of sugar manufacture.

It's concluded that the result of the economic development along the Bangpakong River basin during A.D. 1876-1932 brought about the increasing number of city communities, the expansion of local trading and the fall of household industry. The government also gained tax income from the enlarging grain production. In addition, the local society and culture of this area became more varied and complex because of the move of the peoples to inhabit and grow rice of different community including the Chinese who played an important role in most labor manufacturer and dealer.